

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

127:2. 2007

Glimtar av Norden från gallisk horisont

Tidskriften *Médiévales* har särskilda teman för sina nummer. Nummer 50 består av en samling artiklar som behandlar nordisk medeltidshistoria. Titeln är *Sociétés nordiques en politique XIIe – XVe siècles* och fokus ligger alltså på politiska förhållanden, varvid ordet "politisk" är taget i en vid mening.

Efter en ambitiös översikt över den politiska utvecklingen i Norden av J.-M. Maillefer och E. Mornet, till vilka flera av författarna har akademisk anknytning, följer så sex välmatade artiklar över mer specifika teman. S. Covaux visar hur de norska biskoparnas internationella orientering förändrades under 1100-talet, från England mot kontinenten via Lund. Detta ledde till en ideologisk omorientering som innebar att man tog till sig den gregorianska reformrörelsens idéer. En annan aspekt på Norges förbindelser med kontinenten berörs av F. Lenègre. Det gäller de norska kungarna äktenskapspolitik under 1200-talet, då man på olika sätt sökte anknyta till europeiska furstehus. Försöken som en tid var framgångsrika fick ett abrupt slut vid slutet av 1200-talet och en rent nordisk orientering tog vid som skulle sätta sina spår i framför allt Norges och Sveriges historia under 1300-talet. Norge och det norröna består ytterligare två artiklar. J. Jochens anlägger ett genusperspektiv, när hon skriver om de resurser en kvinna kunde ta till när hon spelade en politisk roll. Det rör sig om goda ekonomiska tillgångar, sexuell kraft och förmåga att locka och övertala verbalt. *Thórdur kakalis saga* utgör ett av underlagen för den stora *Sturlungasagan*. E. M. Jónsson uppfattar inte denna text på traditionellt sett som en saga utan som en politisk pamflett till stöd för Thórdurs isländska välde.

Tack och lov har man intresserat sig också för något annat än det norröna och det högmedeltida skedet. C. Péneau tar sig an de politiska aspekterna på heliga Birgittas revelationer och lyckas framgångsrikt återföra hennes budskap till dess teologisk-metafysiska grundval. Ett mycket omdiskuterat dokument, drottning Margaretas instruktion till Erik av Pommern inför hans resa till Norge 1405, analyseras av R. Schott. Hon ser det som ett vittnesbörd om maktpolitiska förhållanden i Norge, om kungamaktens centralistiska ambitioner och om de medel som stod kungamakten till buds för att genomdriva sina intressen.

Även om artiklarna är inordnade i en gemensam kategori, som kanske kunde kallas politisk kultur, vetter de alltså tematiskt åt skilda håll. De har det gemensamt att de, med något undantag, inte behandlar politisk historia i traditionell mening (händelsehistoria) utan uppehåller sig vid argumentativa mönster, maktresurser, ideologisk mobilisering och liknande. Texterna vittnar om kringsyn och gott omdöme hos skribenterna.

Olle Ferm